

Begroting 2018

Waterlands Archief

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van het Intergemeentelijk
Samenwerkingsorgaan Waterland op 21 juni 2017

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	3
Programma 2018.....	5
Inzet middelen.....	8
<i>Toelichting</i>	8
Meerjarenraming uitgaven 2018-2021	11
Meerjarenraming bijdrage deelnemende gemeentes 2018-2021	11
Kengetallen.....	12

Programma 2018

Wat willen we?

Het Waterlands Archief is een archiefdienst in de zin van de Archiefwet 1995. In die hoedanigheid beheert het Waterlands Archief (WA) de archieven van de bij het ISW aangesloten gemeenten. Daarnaast heeft het WA archieven van waterschappen, notarissen en van particuliere instellingen (kerken, bedrijven, verenigingen) en families en personen in bewaring.

De hierna genoemde taken zijn verankerd in de wet en maken deel uit van het overheidsbeleid gericht op de vergroting van de (digitale) toegankelijkheid en het publieksbereik.

De hoofdtaak van het WA is gericht op het duurzaam behoud, de toegankelijkheid en het gebruik van de archieven en collecties, zodat de verantwoordingsfunctie van de archieven wordt gewaarborgd en de kennis van de cultuurhistorie van de regio toeneemt en behouden blijft.

Hiertoe worden de volgende kerntaken uitgevoerd:

- collectievorming (inspectie, advisering en acquisitie)
- beheer (materieel beheer, ontsluiting, digitalisering)
- gebruik en publieksbereik (beschikbaar stellen van de collecties, publieksactiviteiten en educatie)

Naast bovengenoemde primaire taken, worden secundaire taken uitgevoerd gericht op het goed laten functioneren van de organisatie zoals beleid, management, bedrijfsvoering, automatisering en facilitaire zaken. De financiële administratie alsmede personeelszaken worden uitbesteed aan de gemeente Waterland.

Beleidsvoornemens

Collectievorming

Inspectie en advisering. In het kader van de toezichthoudende taak op het beheer van en de zorg voor de niet-overgebrachte archieven worden bij de gemeenten inspecties uitgevoerd op basis van de Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's). Hiervan wordt rapport uitgebracht aan de colleges van B&W (zorgdragers), die op hun beurt weer rapporteren aan de gemeenteraad (horizontaal toezicht) en de provincie Noord-Holland (interbestuurlijk toezicht).

Daarnaast adviseert het WA de gemeenten ten aanzien van de aan het WA over te dragen archieven. In verband met de toenemende digitalisering van werkprocessen en archivering, neemt ook de adviserende taak t.a.v. de gemeenten verder toe. Hiervoor en voor het uitvoeren van de inspecties zal dan ook in toenemende mate worden samengewerkt met de toezichthouders van andere archiefdiensten.

Acquisitie. Om onderzoekers in staat te stellen een breed beeld van het maatschappelijk leven in het verleden te krijgen worden, naast de archieven van lokale en regionale overheden, actief representatieve archieven en collecties van particulieren, bedrijven, kerken, verenigingen aangeworven. Zo worden de leemten in de collectie opgevuld ten behoeve van het historisch onderzoek.

Beheer

Ontsluiting, conservering en digitalisering.

Overheidsarchieven dienen in goede, geordende en toegankelijke staat te worden beheerd (Archiefwet 1995 art. 3). In 2009 is een begin gemaakt met het wegwerken van achterstanden (1500 m²) in de ontsluiting en conservering van gemeentelijke archieven. Begin 2017 bedraagt deze achterstand nog ruim 500 meter. Vanaf 2017 wordt het proces ondersteund met een medewerker die gedurende een periode van vier jaar het oud archief van Purmerend toegankelijk zal maken. **Voor de beschrijving** wordt gebruikt gemaakt van het geautomatiseerde inventarisatieprogramma Mais Flexis. De geproduceerde toegangen zijn raadpleegbaar via de website en www.archieven.nl. Bestaande (niet toereikende) toegangen moeten worden geactualiseerd en geschikt gemaakt worden voor digitale raadpleging.

In 2018 kan mogelijk de uitvoering van een omvangrijk project digitalisering bouwvergunningen (i.s.m. de gemeenten) zijn beslag krijgen. Hierdoor wordt deze veel geraadpleegde bron digitaal toegankelijk voor burgers en ambtenaren. Verder wordt gewerkt aan de verbetering van de digitale toegankelijkheid van de

gedigitaliseerde bevolkingsregisters en de doop-, trouw- en begraafregisters, die dienen als voorlopers van de in 1811 ingevoerde burgerlijke stand. Gestreefd wordt naar het aantrekken van meer vrijwilligers, bijvoorbeeld door deelname aan het project Vele handen van de firma Picturae.

Archiefbank. In 2018 wordt de Archiefbank geïmplementeerd (Mais Flexis). Bij de keuze en selectie van wat gedigitaliseerd moet worden, spelen de wensen en behoeften van de gebruikers een belangrijke rol. Naast de door ons zelf aangeboden bestanden, kan de gebruiker op verzoek en tegen betaling bronnen laten digitaliseren (scanning on demand). De scans worden opgeslagen in de Archiefbank en kunnen vervolgens weer door anderen worden gebruikt.

Beeldbank. In 2018 worden de tot nu toe gedigitaliseerde foto's, afbeeldingen en prenten in de beeldbank verder beschreven met behulp van vrijwilligers en de verschillende historische verenigingen in de regio. De beeldbank wordt verder aangepast aan de eisen die Memorix Maior (Picturae) stelt aan digitaal doorzoekbare collecties. Nagegaan moet worden of bij publicatie op internet in voldoende mate wordt voldaan aan het Auteursrecht.

Verder zijn een aantal technische aanpassingen in de website noodzakelijk, waarbij de huidige vormgeving behouden blijft. Daardoor wordt het ook mogelijk om nieuwe componenten te gaan gebruiken: een nieuwe beeldbankmodule, een web expositiemodule en een vooroudermodule.

E- depot. De digitale (duurzaam te bewaren) archieven die bij de gemeenten ontstaan, moeten worden beheerd in een digitaal depot. Het WA is het punt waar het beheer van deze archieven samenkomt. In het portefeuillehoudersoverleg Waterlands Archief d.d. 10 maart 2016 is besloten: "...Voor wat betreft het E-depot wordt in eerste instantie gekeken naar aansluiting bij het NHA...". In 2018 wordt voor het e-depot aangesloten op de infrastructuur van het RHC Noord-Hollands Archief.

Gebruik en publieksbereik

Dienstverlening. De focus van de dienstverlening verschuift verder van fysiek naar digitaal. Het contact met het publiek zal meer interactief moeten worden door het strategisch inzetten van sociale media. Dit betekent dat meer mensen en middelen ingezet worden voor de digitale dienstverlening. Om dit mogelijk te maken is de openstelling van de fysieke studiezaal vanaf het najaar 2016 ingeperkt tot drie dagen. Hiermee wordt aangesloten bij de landelijke ontwikkelingen.

Publieksactiviteiten en educatie. Het soort activiteiten dat in dit kader wordt georganiseerd moet beter aansluiten bij de interesses van jongeren. Daarnaast moet meer gebruik gemaakt worden van de mogelijkheden die internet biedt om historische informatie te presenteren voor potentieel geïnteresseerden. In 2016 is een zgn. digitaal leslokaal in gebruik genomen, zodat ook scholen buiten Purmerend beter in staat gesteld worden aan de scholierenprojecten deel te nemen. Er wordt een nieuw cursusaanbod opgezet. Naast de bestaande cursussen Paleografie en de workshops Genealogie worden bij gebleken behoefte cursussen Digitaal archiefonderzoek en Huizenonderzoek aangeboden.

Samenwerking. De samenwerking met de bibliotheek, musea en historische verenigingen moet worden geïntensiveerd zodat een breder publiek bereikt wordt. Door participatie in de verschillende overlegorganen zoals het Cultuurhistorisch Overleg Purmerend e.o., het Comité Open Monumentendag, Cultuurcompagnie Noord- Holland en de Kring van Noord-Hollandse Archivarissen wordt een relevant netwerk opgebouwd en onderhouden.

Organisatie

De ontwikkelingen binnen het archiefwezen vereisen een permanente deskundigheidsbevordering van de medewerkers, met name waar het gaat om verwerving van expertise t.a.v. het duurzaam digitaal beheer en de digitale dienstverlening. In 2019 en de jaren daarna zal een aantal medewerkers de dienst verlaten vanwege pensionering. Het is zaak om goed gekwalificeerd personeel te werven om de ontstane leemten op te vullen. Mogelijk biedt het zogenaamde 'generatiepact' in 2018 al mogelijkheden om jongere medewerkers te werven.

Vanwege het kleinschalige karakter van het WA, is het de vraag of in de toekomst in voldoende mate aan de verwachtingen kan worden voldaan. Door schaalvergroting, middels structurele samenwerking met een vergelijkbare dienst in de regio, kan de expertise en daarmee de slagkracht worden vergroot. In 2018

wordt daarvoor in navolging van het genomen besluit van de portefeuillehouders de samenwerking gezocht met het Gemeentearchief Zaanstad.

Samenvatting

Het beleid is gericht op het duurzaam behoud, de verbetering van de toegankelijkheid en het optimaal gebruik van de archieven en collecties. De focus ligt hierbij vooral op de aansluiting op het e- depot en de uitbreiding en verbetering van de digitale dienstverlening.

Maar ook de papieren archieven behoeven de nodige aandacht. Zo wordt er hard doorgewerkt aan het wegwerken van achterstanden in de ontsluiting en conservering van de gemeentelijke archieven.

Daarnaast is er de nodige aandacht voor de verbreding van het publieksbereik. Intern ligt de focus op de deskundigheidsbevordering van de medewerkers.

De directeur-archivaris verwacht dat het Waterlands Archief zo naar behoren aan de wettelijke verplichtingen en de ontwikkelingen binnen het archiefwezen, zal kunnen voldoen. In de komende jaren is schaalvergroting door samenwerking de oplossing om in de pas te kunnen blijven lopen met de maatschappelijke ontwikkelingen en de eisen die in het digitale tijdperk aan de informatievoorziening worden gesteld.

In verband met de wisseling van het management zullen beleidsvoornemens in de loop van het jaar worden geactualiseerd.

Wat kost het?

• Lasten	€ 1.260.184
• Baten	€ <u>114.456</u>
• Gemeentelijke bijdragen	€ 1.145.729

De lasten en baten van het programma en de overige geldstromen, zoals investeringen en reserves worden toegelicht in het hierna volgende financiële deel van deze programmabegroting. De bijdragen van de deelnemende gemeenten worden toegelicht in de meerjarenraming.

Inzet middelen

De netto lasten voor de uitvoering van het programma nemen in 2018 met 1,5% toe ten opzichte van 2017.

In 2017 bedroeg de toename 4% ten opzichte van 2016 (primitieve begroting).

De bedragen in onderstaand overzicht zijn afgerond op duizendtallen. Het percentage verschil is berekend over de niet-afgeronde bedragen.

Waterlands archief				
bedragen in € 1000	realisatie	begroot		verschil
	2016	2017	2018	
doorberekening ISW-bureau	35,16	3	-	-100%
stelpost onvoorzien	-	2	2	0%
toevoeging voorzieningen	-	-	3	100%
afschrijvingslasten	44	47	49	5%
rentelasten	9	13	10	-25%
kosten eigen personeel	698	712	761	7%
kosten inkoop goederen en diensten	422	459	435	-5%
bijdrage aan reserves	9	1	-	-100%
af: rentebaten	-9	-12	-9	-25%
af: opbrengst dienstverlening (extern)	-112	-100	-105	5%
af: bijdrage van reserves	3	-	-	
per saldo (netto lasten)	1.100	1.126	1.146	

Toelichting

Toevoeging voorzieningen, afschrijvingslasten, rentelasten, bijdrage aan en van reserves

De toevoeging voorzieningen de afschrijvingslasten en de bijdrage van reserves zijn verklaard in de hierna volgende paragrafen investeringen, reserves en voorzieningen.

Kosten eigen personeel

De lasten stijgen met 7% als gevolg van trendmatige aanpassing en uitbreiding van de formatie met 0,5 fte die in de begroting 2017 nog als niet ingevulde vacatureruimte was geraamd. Deze vacatureruimte is ontstaan doordat het ISW-bureau geen ondersteunende werkzaamheden meer verricht zodat de hieraan verbonden kosten vrij zijn gevallen.

De algemene loonkostenstijging is geraamd op 2,2%. De formatie wordt in 2018 geraamd op 11,1 formatieplaatsen (in 2017 was dit 10,6).

Kosten inkoop goederen en diensten

De inkoopkosten nemen in 2018 af met name als gevolg van lagere huisvestingskosten.

Opbrengst dienstverlening

De opbrengsten die in 2018 met het programma worden gerealiseerd zijn met 5% gestegen. Het zijn bijdragen voor bewaring en opschoning archief (€ 94.000), inkomsten digitale dienstverlening en diverse kleine vergoedingen voor onder meer reproductie tot een totaalbedrag van € 11.000.

Investeringsen

De boekwaarde van inventaris en automatisering bedraagt per 1 januari 2018 € 189.000.

Nieuwe investeringen

In 2018 worden geen vervangingsinvesteringen verwacht.

Afschrijving 2018

In 2018 wordt € 49.000 op de investeringen afgeschreven, waarvan € 24.000 op automatisering. Het afschrijvingsbedrag is annuïtair berekend en gebaseerd op de technische levensduur van de activa.

Per 31 december 2018 bedraagt de boekwaarde naar verwachting € 140.000

Voorzieningen

Voor dit programma zijn geen voorzieningen beschikbaar:

Reserves

Voor dit programma zijn de volgende reserves beschikbaar:

Reserve microverfilming/digitalisering archiefbescheiden

Per 1 januari 2018 is naar verwachting een bedrag beschikbaar van € 20.000.

Mutaties 2018

In 2018 worden er geen mutaties verwacht.

Het saldo bedraagt per 31 december € 20.000.

Onderhoudsreserve ruitbreuk

De reserve dient ter dekking van de kosten bij vervanging van de (kostbare) ruiten.

Per 1 januari 2018 is een bedrag beschikbaar van € 10.000.

Mutaties 2018

In 2018 worden geen mutaties verwacht.

Het saldo bedraagt per 31 december € 10.000.

Er is gekozen voor het vormen van een onderhoudsreserve in verband met de hoge premie voor een verzekering.

Meerjarenraming uitgaven 2018-2021

Waterlands archief				
bedragen in € 1000	2018	2019	2020	2021
doorberekening ISW-bureau	-	-	-	-
stelpost onvoorzien	2	2	2	2
toevoeging voorzieningen	3	-	-	-
afschrijvingslasten	49	49	49	49
rentelasten	10	10	10	10
kosten eigen personeel	761	778	795	813
kosten inkoop goederen en diensten	435	439	444	449
bijdrage aan reserves	-	1	1	1
af: rentebaten	-9	-9	-9	-9
af: opbrengst dienstverlening (extern)	-105	-105	-105	-105
af: bijdrage van reserves	-			
per saldo (netto lasten)	1.146	1.166	1.187	1.210

Toelichting:

Kosten eigen personeel

De kosten eigen personeel kennen een jaarlijkse stijging als gevolg van trendmatige aanpassing.

Kosten inkoop goederen en diensten

De kosten inkoop goederen en diensten kennen een jaarlijkse stijging als gevolg van trendmatige aanpassing.

Meerjarenraming bijdrage deelnemende gemeentes 2018-2021

Bijdragen Gemeenten				
	2018	2019	2020	2021
Beemster	71.419	72.705	75.039	76.828
Edam-Volendam	251.806	256.338	259.790	263.320
Landsmeer	74.431	75.771	77.761	79.941
Purmerend	507.627	516.764	525.870	537.951
Waterland	132.448	134.832	136.784	138.868
Wormerland	107.997	109.941	111.487	113.389
Totaal	1.145.728	1.166.351	1.186.731	1.210.297

Kengetallen

Een deugdelijke en transparante begroting is in het belang van de horizontale controle door de gemeenteraden en het algemeen bestuur op de financiële positie van verbonden partijen. Welke informatie daarvoor nodig is, is een onderwerp dat al geruime tijd de nodige aandacht heeft. In de afgelopen jaren zijn vervolgens verschillende wijzigingen doorgevoerd met als doel de horizontale verantwoording en het verticale toezicht te versterken door de financiële informatie inzichtelijker en transparanter te maken. Het opnemen van kengetallen in de begroting past in het streven naar meer transparantie en omdat daarmee wordt beoogd gemeenteraden en het algemeen bestuur in staat te stellen gemakkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en over de baten en de lasten van de verbonden partijen. De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die de gemeenteraden en het algemeen bestuur in hun beoordeling van de financiële positie moeten betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven.

Kengetallen ter ondersteuning van de beoordeling van de financiële positie

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een verbonden partij. Om dit te bereiken wordt voorgeschreven dat de volgende kengetallen weergegeven worden: netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit. Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de verbonden partij beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. In de kengetallen structurele exploitatieruimte komt tot uitdrukking of een verbonden partij over voldoende structurele baten beschikt, en welke mogelijkheid er is om de structurele baten op korte termijn te vergroten. De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans.

Hieronder wordt per kengetal weergegeven welke verhouding wordt uitgedrukt.

-Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

-Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de verbonden partij in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

-Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten.

-Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.

Kengetallen Waterlands Archief

Omschrijving	Realisatie		Geprognosticeerde balans				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Netto schuldquote	13,60%	19,52%	13,26%	11,52%	9,82%	11,34%	9,66%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	12,75%	15,77%	13,26%	11,52%	9,82%	11,34%	9,66%
Solvabiliteitsrisico	13,81%	17,86%	28,74%	32,19%	44,89%	33,21%	47,02%
Structurele exploitatieruimte	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

Hieronder de volgende analyse per kengetal:

-Netto schuldquote

De verlaging van het percentage ten opzichte van 2016 betreft het krediet vervanging automatisering. Elke 4 jaar wordt de automatisering vervangen. Hiervoor wordt een krediet beschikbaar gesteld, wat als vreemd vermogen wordt aangetrokken.

-Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De verlaging van het percentage ten opzichte van 2016 betreft het krediet vervanging automatisering. Elke 4 jaar wordt de automatisering vervangen. Hiervoor wordt een krediet beschikbaar gesteld, wat als vreemd vermogen wordt aangetrokken.

-Solvabiliteitsratio

Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid. De solvabiliteitsratio drukt immers het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. Dit komt voor het Waterlands Archief uit op circa 18%.

-Structurele exploitatieruimte

Een positief percentage betekent dat structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Dit is bij het Waterlands Archief het geval. Op basis van de cijfers van de geprognoseerde balans lijkt het Waterlands Archief een risicovolle onderneming. Echter deze post wordt afgedekt doordat de benodigde middelen worden opgebracht door de deelnemende gemeenten.

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Uit de beschrijving van de verschillende kengetallen hierboven blijkt dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie. De kengetallen zijn daarom gezamenlijk opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. **Gesteld kan worden dat op basis van de onderlinge samenhang de kengetallen voor het Waterlands Archief als voldoende beschouwd kunnen worden.**